

DE NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DIERE VERUM QUID VETAT?

Van de Stad ... 121
Franco per post ... 14,-

(Verschijnt driemaal ter week op Vrijdag, Donderdag en Zaterdag)

ADVERTENTIEN.
15 cent de regel
behalve 35 cents zegel.

De Verkiezingen

Niet slechts in Noord-Brabant, ook elders heeft men verbetering en in de keuzen der leden voor de Tweede Kamer op te merken.

Gelderland vooral onderscheidt zich dit jaar door twee benoemingen, welke alle constitutioneelen zullen moeten toejuichen. De heer DE MAN, een der drie, wier herkiezing algemeen gewenscht werd, is met eene aanzienlijke meerderheid tot lid der Tweede Kamer herkozen. Deze eervolle herkiezing zal dat geacht lid niet weinig tot spoorlag strekken, om op den ingeslagen weg, met die vastheid voort te gaan, welke het langzamerhand, hoe langer zoo meer heeft aan den dag gelegd.

In de plaats van het aftredend lid, den heer DYCKMEESTER, heeft men aldaar gekozen, den heer DE KEMPENAER. Deze keus mag gelukkig genoemd worden. De heer DE KEMPENAER immers heeft antecedenten, die hem doen hoogachten. Als lid der dubbele Kamer, behoorde hij bij het eervolle elftal, dat tegen de gebrekkige herziening der grondwet protesteerde: Zijne » bekwaamheden, » zijne arbeidzaamheid, zijne geestkracht, » en ook niet in geringe mate zijne wel » sprekendheid » deden hem destijds in de dubbele vergadering gunstig onderscheiden; en wij twifelen er niet aan, of diezelfde hoedanigheden zullen den heer DE KEMPENAER in de Tweede Kamer weldra eene eerste plaats doen innemen.

Ook Overijssel deed zich dit jaar in eenen geest van vooruitgang kennen. De heer BAOUW, een van het uitmuntend drietal aftredende leden, een man van karakter, die in de debatten der Kamer talent en onafhankelijkheid aan den dag legde, werd herkozen; terwijl in plaats van den heer Mr. SANDERS, die zelf begreep niet op de hoogte des tijds te zijn, en daarom verzocht niet meer in aanmerking genomen te worden, benoemd werd de heer Mr. COST JORDANS, van wien gezegd wordt, dat » de oppositie in hem » eenen steun, maar ook het gouvernement » eenen verslediger vinden zal, wanneer het » met zijne volle overtuiging van nuttigheid » en rechtvaardigheid overeenkomt. » Wij hopen dat de heer Cost Jordans aan deze verwachting beantwoorden zal, want even gelijk wij de ministeriëlen quand même laken, zoo ook

zouden wij de oppositiëlen quand même laken; zoo zijn in de Tweede Kamer gevonden werden. Men hoort ook en vooral jegens het gouvernement rechtvaardig te zijn.

Utrecht benoemde in plaats van den heer VAN DER VELDEN die ook te recht van het kandidaatschap naar de Tweede Kamer had afgezien, den heer VANSO, die door » recht » schapenheid, goet oordeel, en kennis » geroemd wordt. » Moge hij daarbij ook constitutioneële begrippen paren, dan zullen ook wij ons met deszelfs verkiezing verheugen.

In Vriesland was het aftredend lid, de heer BINKES, op zijn verzoek niet herkozen, en de heer VAN WELDEREN baron RENGERS trad vrijwillig af. Men verkoos de Heeren Mr. Jhr. VEGELIN VAN GLAERBERGEN en Mr. BAOUWA oud hoogleraar aan de hooge school te Groningen. Zullen deze twee verkiezingen eene aanwinst zijn voor de Constitutioneële zaak? Wij hopen het; maar hebben er geene waarborgen voor.

Van Zuid-holland had men goede verwachtingen. Het heeft daaraan slechts gedeeltelijk beantwoord. Drie der nitvallende leden, Mr. JUNIUS VAN HEMERT, baron COLLOT d'ESCURY VAN HEINENOORD en Mr. FRETZ zijn niet meer herkozen. Was ook nog Jhr. REPELAER VAN MOERBAAKSCRAAF kinderlijk worden ter zijde gesteld; dan zoude men meer consequent gehandeld hebben; want wij zien niet, waarop deze laatste meer aanspraak had op eene herkiezing, dan zijne drie andere Collega's uit Zuid-Holland? Allen immers zijn mannen van verouderde begrippen, die met Z. M. Willem I hebben uitgediend.

Men heeft des niet tegenstaande Jhr. REPELAER herkozen; en het scheelde weinig, of men had ook den heer van HEMERT behouden. In dezes plaats heeft men, met eene meerderheid slechts van 39 tegen 38 stemmen, den luitenant-generaal graaf VAN DEN BOSCH ingekozen. Deze oud-minister der koloniën kan door de kennissen, die hij door de ondervinding veelvuldig bezit, van nut zijn in de tweede kamer in zaken, die onze overzeesche bezittingen aangaan, welke hij gedurende eenige jaren met veel succes bestuurd heeft. Maar of de constitutioneële partij der Kamer bij deze keus winnen zal, is eene vraag, welke wij vermeen en ontkenning te moeten beantwoorden, daar de graaf VAN DEN BOSCH, als oud-minister, ten dezen

opzichte zeer ongunstige antecedenten heeft. De twee overige leden, die Zuid-Holland verkoos, zijn Jhr. BOREEL VAN HOOGELANDE, welke als vrijzinnig geroemd is geworden; en Mr. NEDERBURG, van wien ons niets bekend is.

Opmerkelijk is het, dat een zoo verdienstelijk en kundig man, als de heer THORBECKE is, zoo weinig sympathie vindt in de Provinciale Staten-vergadering van Zuid-Holland. Slechts enkele verlorene stemmen zijn den rechtschapen, onafhankelijken geleerden professor te beurt gevallen. Pleit dit voor den geest van vooruitgang, dien men genoemde Provincie wil toekennen?

De overige provincieën hebben zich volkomen voor eenen geest van stilstand, dat is achteruitgang, doen kennen. Noord-Holland verkoos en haren Hoofd Hz. en haren Bruwesters en tot zelfs haren Easchede, Zeeland zondt haren Huijloren; Groningen haren Star Busman; en Limburg haren Michiels VAN VERDUINEN ter Staten vergadering om zich daar weer voor een drietal jaren, vreemd aan hunnen tijd als blinde goedkeurders te vertoonen, van alles wat van het gouvernement uitgaat; tenzij der ministers de aardigheid mogt invallen, voor de verandering een wet-ontwerp voor te dragen, dat met hunne permissie, met algemeene stemmen mag verworpen worden. Gij kunt zeker zijn, dan vooral dezen onder de afstemmers te ontmoeten.

Wat toch, mag de reden zijn dier herkiezingen in geene der provincieën? ontbreken daar menschen van talent, van karakter of beginselen? Of hebben daar talent, karakter en beginselen niet die waarde, dat men er bekrompenheid, middelmatigheid en kleingeestigheid over het hoofd durft zien?

Van Limburg, is het bekend, wat de Provinciale Staten bewogen heeft, den heer Michiels VAN VERDUINEN te herkiezen; dat lid was werkzaam, zegt men, voors de belangen dier Provincie. Van denzelfden beginsel uitgaande, hadden wij in Noord-Brabant ook den heer VAN MEERWIJCK kunnen herkiezen, zoo hij ingezet in dezer provincie ware geweest; want ook denzelfden ijverig werkzaam, en al zijnen invloed gebruikende voor het welzijn onzer provincie, die hem zeer ter harte ging. Maar dit is geene rede om iemand te herkiezen, die in den Haag niet ieder huine

Ambamsche Courant. Darenter Courant.

Ambamsche Courant.

provinciën, maar gezamenlijk het vaderland. Zij worden door de provinciën afgezonden, om de algemeene belangen te behartigen; en zal provincialismus aan den nietmeesten tijd nadeelig zijn? Men moet waarlijk met bekrompen denkbeelden behebt zijn, om uit provinciale belangen kandidaten te herkiezen, die nooit getoond hebben de algemeene te begrijpen en te behartigen.

Wij eindigen met de aanmerking waarmede wij begonnen waren. Wij hebben verscheidene verbeteringen op te sommen gehad; maar niet allen die wij hadden kunnen verwachten. Intusschen wij zijn toch weder eenen stap verder gevorderd op den constitutioneelen weg.

Mannen als een van Sasse van IJssel en de Kempener zullen noodwendig invloed uitoefenen op hunne medeleden. En mogt de laauwheid en de zwakheid der Kamer niet opgewekt worden door de krachtige houding van sommigen uit haar midden, de mannentaal van populaire vertegenwoordigers als deze zijn, zal ten minste dit mitwerk sel erlangen, dat hunne woorden des te krachtiger op den volksgeest zullen werken en eene publieke opinie vormen, tegen welke en kamer ten ministerie niets zullen vermogen.

KERKELIJKE STAAT.

Volgens den officieelen almanak der Romeinsche Staten voor het jaar 1842 die thans verschenen is, zal de Paus den 18 September zijn 78 ste jaar intreden. Het collegie der kardinalen bestaat thans uit 60 leden: 6 kardinalen bisschoppen, 43 kardinalen priesters en 11 kardinalen diakens. De oudste van het collegie de kardinaal Russi telt 87 jaren, en de jongste, de Prins Schwarzenberg 33. De ouderdom der kardinalen te zamen genomen is 3580 jaren, hetgeen eenen gemiddelden ouderdom is van 59½ jaar.

ROME 4 Julij. De H. Vader heeft eergisteren met zijn gevolg het vatikaan verlaten, om zich naar zijn Paleis van de Quirinal, op de Monte-cavallo te begeven. Waarschijnlijk zal Z. H. gedurende de grootste hitte aldaar verblijven en niet voor half October van residentie veranderen.

-- De oogst der tarwe en andere granen is in de onstreken van Rome begonnen en schijnt zeer voordeelig te zullen zijn. Hooi is er in overvloed, zoo dat de ongerustheid welke, door het slechte weder van deze laatste maanden ontstaan was, geheel verdwenen is. Eenige plaatsen die door den hagel geleden hebben zijn hiervan uitgezonderd.

ZWITSERLAND.

Zeven Kantons vragen het herstel van alle kloosters: te weten Luzerne, Uri, Schweiz, Unterwalden, Zug, Fryburg en Neuchatel. Elf kantons verklaren zich tevreden, met het voorstel van Argau, te weten Berne, Zurich, Glaris, Solothurn, Schaffhaus, Argau, Thurgau, Tesino, Waadland, Graauwanden en Geneve.

Twee kantons, Bazil en Appenzel, Sint-Gall en Walliserland tellen niet, door de verdeeling hunner stemmen. Zij vragen eerst de herstelling van alle kloosters, of ten tweede de herstelling der meesten. Het is dus waarschijnlijk dat eene intermediaire opinie zal zegevieren, of dat er volstrekt geene oplossing van het vraagstuk komen zal.

ENGELAND.

Het besluit dat de geheime raad der Koningin van Engeland heeft genomen in de zaak van den Vicarius Apostoliek van Gibraltar, is door H. M. goedgekeurd, en oogenblikkelijk het bevel aan den Gouverneur en de overheden dezer kolonie gegeven, om volgens dit besluit te handelen. Mgr. Hughes zal dus weder in het midden zijner kudde kunnen

terugkeeren, zonder te vreezen, dat listen en schuldige aanslagen op nieuw zijnen Apostolischen ijver zullen tegen werken. Het regt hetwelk hij van het Engelsch Gouvernement gekregen heeft is een gelukkig teeken der vorderingen van het geloof te Gibraltar.

- LONDEN den 16 Julij. De tijding wegens den plotseligen dood van den Hertog van Orleans heeft hier diepen indruk gemaakt, ook uit hoofde zijner beminnelijke hoedanigheden, die hem gedurende zijn verblijf hier te lande de genegenheid van het hof en den hoogen adel verworven hadden, en om de bekende achting die hij de Engelsche instellingen toedroeg. De finantieële schrik, aanvankelijk door deze tijding op de Beurs te weeg gebracht, is echter spoedig bedaard. Het hof neemt onverwijld den rouw over genoemden Prins aan.

IERLAND.

Docter Whelan is te Dublin tot Bisschop van Aureliopolis, in partibus infidelium en Coadjutor van den Apostolischen Vicaris van Bombay gewijd geworden. Voor zijne verheffing tot Bisschop was hij Prior bij de ongeschoeide Karmelieten, en heeft lang de bediening van Provinciaal bij deze orde in Ierland vervuld. De Wij-Prelaat was Mgr. Murray, Aartsbisschop van Dublin. Verscheidene Iersche Bisschoppen waren bij deze plegigheid tegenwoordig. De ijver, de godsyrucht en de bekwaamheden van den nieuwen Prelaat, zijn door geheel Ierland bekend, zegt een Dagblad uit Dublin; de gebeden en zegeningen van zijne landgenooten zullen hem in zijne nieuwe betrekking vergezellen.

PORTUGAL.

Het dagblad de *Catholico* van Lissabon verhaalt dat het bestuur voortgaat met op de regten der Kerk inbreuk te maken. Het verbiedt de levieten de Jurisdictie te ontvangen van den wettigen op canonieke wijze verkozen en door Z. H. den Paus goedgekeurden vicarius van Braga; terwijl het den benoemden Aartsbisschop gelast eene magt uit te oefenen, welke hij niet bezit, en hem door het gouvernement niet kan gegeven worden.

De benoemde patriarch-Aartsbisschop van Lissabon heeft dezer dagen, de H. Orden toegediend aan allen die zich hebben aangeboden met de volmagtbrieven van ingedrongen vicariussen.

SPANJE.

De regbank van het distrikt Carrion heeft haar vonnis uitgesproken in de zaak van Julian Herrera, pastoor van Villagarcin, beschuldigd van de H. absolutie geweigerd te hebben aan twee koopers van nationale goederen: deze geestelijke is tot twee jaren ballingschap in de Provincie Soria veroordeeld. De Kapellaan van het dorp Villembra is insgelijks tot zes jaren ballingschap op de Balearische eilanden veroordeeld, voor hetzelfde feit, en ook omdat hij voortgegaan was met het ontvangen der tienden.

FRANKRIJK.

Parijs 16 Julij. Ten negen ure, heeft een courier de komst van den Hertog van Nemours aangekondigd. De Koninklijke familie is hem in het Paleis te gemoet gegaan. De prins wierp zich in de armen zijner doorluchtige familie. De ontmoeting was treffend.

De hertog van Nemours had den vorigen dag des morgens ten tien ure Nancy verlaten. Hij werd van het verschrikkelijk ongeluk onderrigt juist toen hij met de inspectie bezig was van het 1 regiment huzaren, hetzelfde regiment dat in 1830 zoo eervol door den Kroonprins is gecommandeerd geworden. Eene telegrafische dépêche die te Metz was aangekomen had den Prefekt der Meurthe, de Heer Arnoult daarvan verwittigd. De prefekt had zulks aan den generaal Villatte medegedeeld, die zich belastte om deze tijding aan den Prins over te brengen; maar naarmate hij den Prins naderde schenen zijne krachten hem voor een oogenblik te verlaten, om zijne treurige zending te vervullen. De prins ontdekte dat hij begon te verbleeken, en zeide tot

den generaal: » Wat scheelt u? u schijnt iets overkomen te zijn? -- Oeh mijnheer er is eene verschrikkelijke tijding uit Parijs gekomen -- Ik begrijp u, de Koning is misschien gedood! -- Neen maar de Kroonprins is niet meer! Hij is gestorven te Parijs overleden aan de gevolgen van eenen val uit zijn rijtuig. !... »

Het is niet mogelijk om zich een denkbeeld te vormen over de wanhoop, die zich op den oogenblik van den hertog van Nemours meester maakte...

Dit droevig tooneel had plaats des morgens ten 7 ure te midden van al de officieren van het regiment, die tot de inspectie bijeen gekomen waren: Met eenparige stem beklagde men het ongeluk dat Frankrijk trof!

Het 1° huzaren regiment herinnerde zich nog levendig zijnen jongen en onverzaagden kolonel, dien het altijd betreurd had. Het zal nog lang in de droefheid deelen.

Ten gevolge dezer verontrustende tijding heeft de hertog van Nemours Nancy verlaten en zich in groote haast naar de hoofdstad begeven. Z. K. H. ontmoette te Bligny den Heer Bertin de Veaux, die zich op bevel des Konings naar Plombières begaf, en ontving van hem het verhaal der omstandigheden, waarvan hem nog niets dan het ongelukkige einde bekend was. De prins was van eenen enkelen ordonnans officier vergezeld, de Heer Borel de Bretizel.

Bij de aankomst van den hertog van Nemours begaven de Koning de Koningin en de Koninklijke familie zich naar de kapel en woonden de offerande der H. Mis bij.

-- Mevrouw de hertogin van Orleans is Zaterdag middag den 16 Julij van Plombières alhier aangekomen. Men had den prefect der Vosgen den 13 Julij, eenige minuten na de noodlottige gebeurtenis door de telegraaf doen berigten, dat de prins uit zijn rijtuig gevallen was en in eenen bedenkelijken toestand verkeerde. De prefect ontving deze tijding nog denzelfden avond ten aenture. Hij begaf zich onmiddelijk naar Plombières; hij vertrouwde deze droevige tijding aan den generaal Baudrand, adjudant van den Prins, die bij de hertogin van Orleans gebleven was. De generaal Baudrand verhaalde zoo voorzigtig mogelijk aan de prinses, dat de hertog van Orleans uit zijn rijtuig gevallen was, maar dat men hoopte dat zulks geene ernstige gevolgen zoude hebben. De prinses zeide: » ik kan hier niet langer blijven; en gaf vervolgens in der haast bevel om te vertrekken. Den 15 des morgens ten 5 ure was H. K. H. met haar gevolg reeds vertrokken. Zij was zeer bedroefd over deze tijding, echter geenzins in de gedachten dat de Prins dood was.

Op een klein dorp, tusschen Epinal en Neufchâtel ontmoette zij den heer Bertin de Veaux, adjudant van den Prins, die van den koning het bevel bekomen had om zich naar de hertogin van Orleans te begeven.

Hare ontroering was toen buitengewoon; » Ach, riep zij uit, ik begrijp het, hij is reeds dood! Van dien oogenblik af aan was zij stil en aan de hevigste wanhoop overgegeven. Te vergeefs beproefden de beide getrouwe vrienden van den Prins, de heeren Baudrand en Bertin de Veaux al wat mogelijk was om haar eenigzins te vertroosten. Een verschreuder tooneel stond de doorluchtige weduwe des kroonprins nog te wachten. Zij ontmoette na Mirecourt doorgetrokken te zijn, den 15, omstreeks 10 ure des morgens, de hertogin van Nemours en prinses Clementine, die voor hare doorluchtige zuster brieven van den Koning en de Koningin medebragten. De ontmoeting was allertreffendst. Wij kunnen de ontroering van allen niet beschrijven. Allen weenden behalve de hertogin van Orleans, die buiten kennis lag. De prinsessen, hare doorluchtige zusters ondervonden de hevigste droefheid. Eindelijk kwamen H. K. H. H. dezen morgen kwartier voor twaalf ure alhier aan en begaven zich reeds omstreeks naar het paleis van Neuilly.

De koning, de koningin en de hertog van Ne-

mours gingen de doorluchtige weduwe te gemoet. III MM. ontvingen de ongelukkige prinses in hunne armen. Naauwelijks was zij uit het rijtuig of zij viel in eene bezwijming die verscheidene uren geduurd heeft. De geneesheeren dienden haar alles toe wat hare toestand vereischte, vervolgens heeft men haar te bed gebracht. Eerst ten drie ure kwam zij weder tot zich zelve. De Koning en de Koningin hebben haar niet verlaten. Eindelijk tegen 3½ ure verlangde de prinses hare beide kinderen te zien, men bragt dezelve bij haar, zij omhelsde hen vurig onder het storten van eenen vloed van tranen.

Vervolgens werd H. A. H. op de plaats gebracht waar het ligchaam van den hertog van Orleans rustte. De prinses knielde neder en deed een gebed. Vervolgens verzocht zij dringend om de doodkist te openen. Maar deze treurige troost kon aan hare smart niet worden toegestaan. De kist was met lood verzegeld, en het was niet mogelijk dezelve te openen, dan met veel tijd en moeite.

De Hertogin van Orleans ging vervolgens in hare vertrekken terug, en begaf zich naar bed.

De gezondheidstoestand der vorstin, schijnt door den verschrikkelijken dag, die zij heeft ondergaan niet veel geleden te hebben.

— PARIJS 17 Julij. Heden morgen zijn III. MM. de Koning en de Koningin der Belgen, op het kasteel van Neuilly aangekomen. De Koning en de Koningin hebben hunne doorluchtige dochter de Koningin der Belgen, wier snikken hare stem verdoofden, in hunne armen ontvangen. Het tooneel was aandoenlijk. H. K. H. de Hertogin van Orleans heeft er genoegen in, den graaf van Parijs bij zich te hebben, die gedurig naar zijnen vader vraagt, waarop zijne moeder antwoordt: « Wel, mijn zoon, God heeft hem van ons weggenomen. Wij zullen hem eens wederzien.»

— De doodkist die het lijk van den Hertog van Orleans bevat, zal tot den 30 Julij in de kapel van Neuilly blijven ten toon gesteld.

Den 1. en 2. Augustus zal zulks in de Kathedraal van O. L. V. geschieden, alwaar de lijkplegtigheden den 3 zullen plaats hebben. De Koning zal zich den 4 naar Dreux begeven, om bij de begrafenis van den hertog van Orleans in de grafkelders voor de leden zijner familie bestemd, tegenwoordig te zijn. Het ligchaam zal in den nacht van den 3 op den 4 naar Dreux worden overgebracht.

NEDERLANDEN.

— 'sHERTOGENBOSCH 20 Julij. Mgr. de Bisschop van Gerra, heeft in het begin dezer maand eene tournee gedaan, in de distrikten van Grave, Negen en Uden, en te dier gelegenheid te Grave met al den plegtstoet, welke en het kerkbestuur en de burgerlijke autoriteiten en de godvruchtige gemeente, met prijsharen ijver, ter vereering der H. Godsdienst veel en lustrijk hadden aangebragt, eene pontificale dienst gecelebreerd, gedurende welke hij twee levieten des Heeren in de K. Ordens opnam. Daarvan geretourneerd, heeft zijn Hoog Eerwaarde gisteren te Tilburg ter gelegenheid van den feestdag van den B. Vincentius a Paula, insteller der vrouwen-congregatie, welke door Mgr. eerst te Tilburg en van daar op vele plaatsen van ons Vaderland ingevoerd, de schamele jeugd, en grijsheid en zieken zooveel ondersteuning aanbrengt, andermaal eene pontificale dienst gedaan, welke Tilburgs-ingezetenen, en deputatiën uit verscheidende inrigtingen dier congregatiën afgezonden, allen luister hebben bijgezet.

— In verschillende dagbladen leest men:

Ten gevolge van de eindschikking met Belgie zoo wel als van de nadere regeling met instemming des Konings, van de kerkelijke aangelegenheden der Roomsche-Katholijken, zijn eenige der tot die gezindheid behoord hebbende seminariën, in welke de aldaar in de godgeleerdheid onderwezen wordende jongelingen gerechtigd waren, om de toepassing te kunnen inroepen van de vrijstelling, toegestaan § ee., art. 94, der wet van 8 Januarij 1817, thans of buiten het rijk gelegen, of vervallen, of door andere vervangen geworden. Daar het noodig is, ten einde verkeerde toepassing der wet voor te komen, dat de kollegiën en amb-

tenaren, met de uitvoering belast, de thans voor de Roomsche-Katholieke gezindheid bestaande en door Z. M. erkende seminariën naauwkeurig kennen, is aan de plaatselijke besturen toegezonden eene naauwkeurige lijst, door het departement van R. K. eerdienst op verzoek van het departement van binnenlandsche zaken opgemaakt, houdende opgave van de erkende seminariën, waarop de kweekelingen van den Roomsche-Katholijken geestelijken stand, in het Koninkrijk der Nederlanden, en het hertogdom Limburg, hunne studien in de godgeleerdheid moeten verrigten, om in den geest van het Koninklijk besluit van den 8 Junij 1818, N°. 129, gerechtigd te kunnen worden beschouwd tot het genot der tijdelijke vrijstelling van de dienst bij de nationale militie, volgens art. 94. § ee., der wet van 8 Januarij 1817, (Staatsbl. N°. 1), aan studenten in de godgeleerdheid toegekend.

Noord-Brabant: 1°. Te Haaren. Het seminarie behoort onder het apostolisch vicariaat-generaal van 's Hertogenbosch. Het seminarie van dit kerkdistrikt, vroeger te Nieuw-Herlaar bij 's Hertogenbosch gevestigd geweest, is met 's Konings toestemming, onder dagteekening van 12 April 1835, en 7 Februarij 1839 verleend, naar de gemeente Haaren overgeplaatst. 2°. Te Hoeven. Behoorende dit seminarie tot het apostolisch vicariaat van Breda.

Gelderland. Te Culenborg, behoorende tot het aartsbischepdom van Utrecht, Gelderland, Solland en Drenthe, Twente, Vriesland en Groningen. Bij koninklijk besluit van 11 december 1840, is vrijheid gegeven, om het seminarie van deze aartsbischepdommen van de gemeente 's Heerenberg naar de Stad Culenborg over te brengen, mits zulks in ééns plaats hebbe, en er alzoo slechts één seminarie voor die aartsbischepdommen blijve. Met die overbrenging is reeds aanvang gemaakt, zoodat het besluit effect zal sorteren.

Zuid-Holland. Te Warmond, behoorende tot het aartsbischepdom van Holland en Zeeland.

Limburg. Te Roermonde, behoorende tot het apostolisch vicariaat van Limburg. Dit seminarie is erkend bij koninklijk besluit van den 30 april 1842, no. 57. Tot nadere beschikking blijft het koninklijk besluit van 12 Februarij 1842 no. 131, nog van kracht, voor zoo veel het voorloopig in stand gehouden seminarie te Rolduc in Limburg betreft maar niet zoo veel het seminarie te Luik aangaat.

Arondissements Regtbank

VAN
's Bosch.

Audientie van 17 Junij 1842.

JAGTREGT.

DE REGTBANK;

In de Zaak van *Willebrordus Jacobus Cools*, wonende te Tilburg, eischer bij geregistreerd exploit van den 15 en 16 October 1841, vertegenwoordigd door den Procureur de Bergh, en 1°. vrouwe *Maria Johanna van der Heyden*, douairière van Jonkheer *Diëderik Johan François Graaf van Hogendorp van Hofwegen*, 2°. Jonkvrouwe *Clasina Geertruida Gijsberta van Hogendorp van Hofwegen*, 3°. Jonkvrouwe *Margaretha Johanna van Hogendorp van Hofwegen*, allen wonende te Tilburg en 4°. Jonkvrouwe *Catharina Alexandrina van Hogendorp van Hofwegen*, wonende te 's Gravenhage, gedaagden bij voorschreve exploiten, gerepresenteerd door den Procureur *Schoenmaker*.

Gehoord partijen en hunne conclusiën.

Gezien de stukken.

Overwegende, ten aanzien der daadzaken, dat de eischer, bewerende eigenaar te zijn van zeker ten processe nader omschreven perceel teelland, waarop zich de gedaagden, blijkens bestaande registratie en gestelde Jagtpalen, even als op alle gronden van particulieren over de gansche uitgestrektheid der heerlijkheid Tilburg, het uitsluitend Jagtregt toeïgengen, heeft vooruitgesteld dat zijn eigendom met dien last niet is bezwaard en dat

de gedaagden zijn onbevoegd daarop zoodanig uitsluitend Jagtregt uit te oefenen; — dat hij alzoo, op bij conclusie breeder ontwikkelde motieven heeft geconcludeerd dat het der Regtbank behagen moge te verklaren voor regt dat de gedaagden zijn onbevoegd om zich binnen Tilburg, op de gronden van particulieren en bepaaldelijk op het voorschreven perceel land van den eischer, bij middel van registratie en afpaling privaatief Jagtregt te verschaffen; — voorts de gedaagden te condemneren tot onverwijld amotie der Jagtpalen, waardoor de privaatieve Jagt der gedaagden, wordt aangeduid, en dezelve te interdicieren om immermeer privaatief Jagtregt op die goederen van den eischer uit te oefenen; — alles met verwijzing der gedaagden in de kosten.

Dat de gedaagden, erkennende dat de eischer is eigenaar van het bovengemelde perceel land en dat zij door registratie en afpaling het privaatief Jagtregt over de geheele uitgestrektheid van Tilburg en dus ook over dat perceel uitoefening, hebben betoogd dat uit hunne ten processe overgelegde titels en bescheiden volledig blijkt dat zij wettig bezitten het regt van privaatieve Jagt over de geheele heerlijkheid van Tilburg en Goirle en geheel binnen de perken van hare bevoegdheid zijn, wanneer zij de uitgestrektheid dier heerlijkheid met Jagtpalen afbakenen, daaronder ook begripende het perceel, door den eischer aangewezen, als liggende hetzelve binnen de grenzen van gemelde heerlijkheid, en op dien grond hebben geconcludeerd tot niet ontvankelijk althans ongegrond-verklaring van den eischer in zijne vordering met ontzegging van dezelve en verwijzing in de kosten.

Overwegende, ten aanzien van het regt, dat ten gevolge der door den eischer thans vooruitgestelde middelen moet worden onderzocht,

1°. Hebben de besluiten van den Souvereinen Vorst van 26 Maart 1814, Staatsblad N°. 46, en van 8 Februarij 1815, Staatsblad N°. 11, verbindende kracht?

2°. Wat is het gevolg der beslissing dezer vraag ten aanzien der regten van partijen?

Ad 1ste. Overwegende dat tot de verbindende kracht eener wet gevorderd wordt dat hij, die dezelve geeft, daartoe het regt hebbe, niet alleen op het oogenblik dat hij dezelve vaststelt, maar ook op het oogenblik der publicatie, dewijl eerst van dat tijdstip de verbindelijkheid voor den onderdaan wordt geboren.

Overwegende dat het besluit van den 26 Maart 1814, Staatsblad N°. 46, blijkens deszelfs dagteekening door den Souvereinen Vorst is genomen op een tijdstip dat Z. K. H. de Prins van Oranje, nog facti et jure was bekleed met het Souverein gezag over deze landen, als zoodanig geheel de wetgevende magt in zich vereenigende, en dat mitsdien Hoogstdezelve destijds wettig bevoegd was dat besluit te nemen, — dat echter gemeld besluit in het Staatsblad voorkomt onder N°. 46, onmiddelijk voorgegaan door het besluit van 30 Maart 1814 N°. 45, houdende kernisgeving dat de Souvereine Vorst, dien dag den eed, op de grondwet dië, blijkens het besluit van den 20 Maart 1814, Staatsblad N°. 44, den vorigen dag was aangenomen, had afgelegd, en dat door die omstandigheid twijfel is ontstaan op welk tijdstip dat besluit moet graecht worden te zijn gepubliceerd.

Overwegende dat bij Souverein besluit van den 18 December 1813, Staatsblad van den jaer 1814, N°. 1, ter vervanging der vroeger bestaan hebbende wijze van bekendmaking der Wetten, wel is vastgesteld dat de insertie eener Wet in het Staatsblad zal worden beschouwd als derzelve publicatie, dan dat daarbij geene voorschriften zijn gegeven, hoedanig, of waardoor het juiste tijdstip dier insertie zal kunnen blijken,

Overwegende dat bij gebreke van zoodanige bepalingen (zijnde eerst in den jaer 1822 daarin voorzien geworden) in den twijfel omtrent het juiste tijdstip der insertie in het Staatsblad en

de daaraan afhankelijke prioriteit der Wetten en besluiten onderling voor Augustus 1822, geene andere leiddraad ter beslissing bestaat dan de bij de uitgifte aangenomen, steeds plaats gehad hebbende en voortgezet wordende nummering der Staatsbladen en de daarvoor ontstane volgorde en rangschikking, — dat alzoo, wanneer eene Wet in de orde van het Staatsblad volgt, op Wetten van latere dagteekening, de tijd hare insertie niet van hare dagteekening, maar van den dag der plaatsing der onmiddellijk voorgaande Wet konde zijn geschied moet worden gerekend, en zulks dewijl de dagteekening eener Wet bepaald strekt om het pogendijk aan te duiden waarop zij door den Souverein is gepromulgeerd, — exécutoir is geworden, — doch geenszins om aan te wijzen het tijdstip der publicatie, waardoor zij eerst voor den volke obligatoir wordt; — dat dit overvloedig en ten duidelijkste blijkt door het aanzienlijk tijdverloop dat menigmaal tusschen den dag der promulgatie eener Wet en dien waarop zij wordt gepubliceerd, plaats heeft; — en dat eindelijk de Regering zelve van dat beginsel doordrongen, bij de Wet van den 2 Augustus 1822, Staatsblad N°. 33, middelen vaststellende om voor het vervolg met zekerheid het juiste tijdstip der insertie in het Staatsblad te kunnen kennen, geenszins tot de dagteekening der Wetten heeft verwezen, maar eene expresse en afzonderlijke dagteekening van elk Staatsblad heeft bevolen,

Overwegende omtrent de bedanking, dat eene onregelmatigheid in de nummering der Staatsbladen en de daaruit geboren rangschikking en volgorde, soms de daad van een zeer ondergeschikt persoon zoude kunnen zijn, dat dezelve geenszins het gevolg kan hebben om, met ter zijdestelling van nummering en rangschikking als enig overblijvend middel alleen de dagteekening te volgen dewijl, eensdeels, van de zorg der Regering voor het hoogst aangelegen gedeelte der wetgeving, de publicatie der Wetten, een naauwkeurig en behoorlijk toezigt, ter voorkoming van zoodanige onregelmatigheden, moet worden verondersteld, en, ten anderen, dewijl, indien al eens door toeval of verzaim eene Wet een later nummer en daardoor eene latere plaatsing, dan bedoeld was, mocht hebben ontvangen, het voorzeker veiliger is, zich aan de bestaande rangorde te houden, dan gevaar te loopen om, met miskenning der heiligste beginselen van recht en billijkheid door de dagteekening voor het tijdstip der insertie aan te nemen, de onderdanen gebonden te verklaren aan verordeningen, welke bestaan zij op het tijdstip van waaraan men derzelve verbindtelijkheid rekent, geheel niet konden kennen.

Overwegende dat naar deze beginselen, het ten duidelijkste uit de nummering en daarop gegronde rangschikking en volgorde van het bewust besluit blijkt, dat hetzelfde niet vóór den 30 Maart 1814 in het Staatsblad is geinserteerd geworden, — dat, op den 29 Maart 1814 de grondwet zijnde aangenomen, door die aanneming de wetgevende magt van den Souvereinen vorst was overgegaan op hen die daartoe bij die Staatsregeling waren aangewezen; en dat mitdien van dat tijdstip niet meer tot de bevoegdheid van den grondwettigen Souverein behoorde om een besluit als het onderhavige, waarbij over eigendoms rechten werd beschikt, door publicatie voor het volk verbindend te maken.

Overwegende dat bij gevolg het vorstelijk besluit van den 26 Maart 1814, Staatsblad N°. 46, geene verbindende kracht heeft.

Overwegende dat het besluit van 8 Februarij 1815, alzo geen steunpunt kunnende vinden in het besluit van Maart 1814, en daarstellende eene ontwijping van het recht van particulieren, op wier land het Jagtregt aan anderen wordt toegestaan, hoedanige ontwijping op den 8 Februarij 1815 bij besluit van den grondwettigen Souverein niet meer kon geschieden, evenmin eene verbindende kracht kon hebben.

Ad. 11me Overwegende dat diensvolgens, dewijl het privaat Jagtregt op gronden van particulieren, bij art. 27 der staatsregeling van 1794 afgeschaft, sedert nimmer wettiglijk is hersteld, de gedaagden thans onbevoegd zijn zich zoodanig recht aan te matigen en het overbodig wordt te onderzoeken in hoe verre de door de gedaagden overgelegde titels en bescheiden hun beweerd privaat Jagtregt, vóór den jare 1794 bewijzen.

Registreerde in naam en van wege L. M. den Koning;

Verklaart voor recht dat de gedaagden zijn onbevoegd om zich binnen de Heerlijkheid Tilburg, op de gronden van particulieren en bepaaldelijk op het boven aangeduid perceel land van den eischer bij middel van registratie en afpaling, privaat Jagtregt te verschaffen.

Veroordeelt de gedaagden tot onverwijld amotie der Jagtpalen, waardoor der gedaagden prelatieve Jagt wordt aangeduid, met verbod om immermeer privaat Jagtregt op die goederen van den eischer uit te oefenen.

Veroordeelt de gedaagden in de kosten van den processe te veroveren bij staat.

(pleitende Mr. Kivits, voor den Eischer en Mr. de Willebott, voor de gedaagden.)

Wij nemen uit den *Arch. Cour.* over het volgende:

Bijzchrift
voor het afbeeldsel van zekeren staatsman.
Dit 't beeld eens mans, die fier voor 't volksbe-
(lang eens streed;
Met klem de stoute taal der waarheid hooren deed;
Zijn land was trotsch op hem. Helaas! 't zag zich
(bedrogen:
Zijn volkszin was een mom, zijn waarheidszucht
een logen;
De hofwind waaide, en ach! toen bleek maar al te ras,
Dat 't geen een aadlaarscheen, niets dan een weer-
(haan was!
1842. V. W.

ADVERTENTIE.
* * * * *
GETROUWD.
L. I. HAENEN
met
M. C. GRAMER
Weduwe G. J. KOPPELAAR.
Bosch
den 20 Julij 1842.

* * * * *
Op heden overleed mijne Geliefde Echtgenootte, G. E. R. T. R. U. I. D. A. A. N. N. A. V. A. N. S. T. R. A. A. L. E. N. in den Ouderdom van 42 Jaren.
NAARDEN,
14 Julij 1842.
C. P. DE ROEPER.

Gelduitzettingen
L I J F R E N T E
IN
VERZEKERINGEN
OP HET LEVEN.

De Maatschappij van Algemeene Assurantie op het LEVEN, de totale Fondsen en de Overleveringen gevestigd te Brussel, en goedgekeurd door Koninklijk besluit van 12 Junij 1824, is vertegenwoordigd door Agenten in geheel het Rijk en in vreemde plaatsen, hare wettelijke Kapitalen beloupen tot nabij de **DRIEMILJOEN VIJF MAAL HONDERD DUIZEND FRANCS**, en zij betaalt jaarlijks meer dan **DRIE MAAL HONDERD DUIZEND FRANCS** Lijfrente. De verrichtingen der Maatschappij hebben tot voorwerp de verzekeringen van Kapitalen betaald na den dood, of ingeval van leven open bepaald tijdstip, de constitutie van **L I J F R E N T E**, **P E N S I O N E N** aan Weduwen en Ambtenaars, van **H U W E L I J K S - G I F T E N** aan de Kinderen, **A A N K O O P** op **L I J F R E N T E** van **R E N T E N**, **S C H U L D - B E K E N T E N I S S E N**, **A K T I E N** en **O N R O E R E N D E G O E D E R E N**. Zij koopt insgelijke he zij met **G E - R E E D G E L D** of op **L I J F R E N T E**, de **V R O E C H T G E B R U I K E N** en de **N A A K T E E I G E N D O M M E N**.

Men kan zich de Prospectussen, Tarieven en alle wenschelijke inlichtingen bezorgen hetzij bij den Agent A. C. VAN DER MEULEN Junior, in de Hinthamestraat, Wijk C N°. 88 te 's Hertogenbosch, of op het Secretariaat Generaal der Maatschappij te Brussel, in de nieuwe Brugstraat No. 48.

J. H. O. O. S. E. M. A. N. S., Kustschoolhouder te Bladel, kan tegen 1sten September, aanstaaende, Twee **K O S T L E E R L I N G E N** plaatsen.
Kostgeld enz. 130.

Bij de Boekhandelaars H. P. A. L. I. E. R. en Z. O. O. N. te 's Hertogenbosch, is gedrukt en alom verkrijgbaar gesteld:
W. E. T. van den 4. Julij 1842, betrekkelijk de overbrenging der onder de vroegere Wetgeving ingeschreven H. I. P. O. T. H. E. K. E. N. en P. R. I. V. I. L. L. E. G. I. E. N., in de thans bestaande Nieuwe Registers. f 0.20.
Ook is bij hen voorhanden: De Nieuwe W. E. T. op het NOTARIAAT. f 0.30.

WAARSCHEUWING
De Ondergeteekende ondervonden hebbende, dat de Boekdrucker en Handelaar J. J. A. K. E. S. T. E. I. N. E. N. Z. O. O. N., te 's Hertogenbosch, gedrukt en uitgegeven hebben, eene derde uitgave van de **Z. O. N. D. A. G. S. C. H. O. O. L.** tot oefening van Huisaandacht voor Roomsche-Catholijken door den HoogEerwaardigen Heer L. E. N. G. B. E. R. S., en zich niet ontzien hebben, achter de Titelplaat aan te kondigen, dat zij door aankoop Eigenaars geworden zijn van voormeld Werk, acht zich verplicht, te verklaren, dat zij is de eenige Eigenaars van dit Werk, als het Copijrecht van hetzelfde van den wettigen Eigenaar overgenomen hebbende, en mitdien III. Boekhandelaars te waarschuwen tegen het verkoopen van dezen **N. A. D. K. U. K.**, daar zij ongaarne iemand hunner zondaaroten doen deelen in de regterlijke vervolging, welke zij wegens de aanranding van haar wettig Eigendom genoodzaakt zoude zijn in te roepen.
Zij neemt deze gelegenheid waar, om dit haar werk op nieuw aan te bevelen, waarvan zij nog ruim voorzien is.
M. C. MULDER'S.
Rotterdam, den 30. Junij 1842.

De Notarissen V. A. N. D. E. R. G. O. E. S., residerende te Antwerpen, en D. E. B. I. E., residerende te Budel, zullen voor hunne principalen in het openbaar Verkoopen:
Eene Sterke, Weldoortimmerende en tot alle neringen extra goed en voordelig gelegene **H. U. S. H. O. U. S. T. E. N. G. E. N.** genaamd Het Hof van Holland, waarin sedert onheugelijke jaren de **T. A. P. P. E. R. J. L. O. G. E. M. E. N. T.** en **W. I. N. K. E. L.**, met succes is uitgeoefend en nog wordt voortgezet; met daaraan behoorende **S. T. A. L. L. I. N. G. E. N.**, **S. C. H. U. R. E. N.** en verdere Getimmerden, en wettigbaaren **T. U. I. N.**; staande en gelegen in de hoek van het dorp **Maarheese**, aan de groote route van Eindhoven op Weert en Maastricht, mitgaders onderscheidene perceelen **B. O. U. W. V. E. E. N. - L. A. N. D.** en extra schoon van circa 8 Bunders.
Deze Verkoop zal geschieden te **Maarheese**, in het te Verkoopen Huis, bewoond by **H. E. N. D. R. I. K. V. A. N. H. O. O. F. F.**, provisioneel op Woensdag den 3. Augustus 1842, en definitief den 17. derselve maand, telkens des namiddags om 2 ure.

GRANENMARKT te Amsterdam van Maandag 18 Julij.
Bij gerijven is Tarwe als voren verkocht: 128 p. w. Silesische / 365, 130 p. b. Fools. / 368, 370: 126, 128 p. dito dito / 358-358; 128 p. j. Rijn / 320; 125 p. Pommer / 304, 120 p. Vriem. / 285, 125 p. Zeeuws / 310, 126 p. Roet / 306.
Rogge met weinig handel, als volgt verkocht: 120 p. Silesische / 188, 123 p. dito / 196, 119 p. o. Pruis. / 202.
Gerst Nauw, 108 p. Knobbe / 146.
Haver als voren: 83 p. dikke / 106.
Boekweit traag en bij gerijf als voren verkocht: 118 p. Derbandsche / 235.
Van de veiling is alleen verkocht de partijen boesche. Friesche 103 a 106 p. / 112 a 119.
Koolzaad hooger verkocht: Betuws 65 en 66 p. vl. Rijnse 68 p. vl. op 9 vat in deze maand 65 p. vl. Oct. 65 en 65½ p. vl. Nov. 65½ p. vl.
Lijnzaad in een duca, 111, 112 p. p. Danst. / 305.
Raspolie was dadelijk slaauwer, op levering daarentegen wat williger, p. 67w. / 42½, Vlieg. / 40½ a 41½, Sept. / 40, Oct. / 39½ a 40, Nov. en Dec. / 39½.
Lijnolie per 67w. / 35½, Vlieg. / 34½ a 3. Hennepolie per 67w. / 43, Vlieg. / 42.
Raspolieken / 70 a 75. Lijnolieken / 8 a 9½.

De prijzen der Grassen zijn te Eindhoven den 19 Julij 1842 geweest:
Rogge 5. 80
Boekweit 6. 00
Haver 3. 00
Het Nedl. pond Boter 0. 54
De 4 — Roggebrood 0. 35
Ter drucker van D. A. A. de ROOY.